

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatos & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 2. Quomodo tribulati in genere consolandi sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

§. II.

Quomodo tribulati in genere sint
consolandi.

ANte omnia Operarius labore, ut his sequentia tria capita bene inculcet. Primum est, Nihil sine DEI voluntate fieri juxta illud Eccl. c. 17. *Bona & mala, vita & mors, paupertas & honestas à DEO sunt: Et, non est malum in Civitate, quod non fecit Dominus.* Amos. c. 3. Hinc etiam Christus dixit: *Non haberes potestatem in me ullam, nisi tibi datum esset desuper.* Joh. 19. Secundum est, quòd non modò omnia proveniant à DEO tanquam potentissimo Rege, sed etiam tanquam à benignissimo Patre, atque ad commodum, utilitatemque nostram ordinentur. Hinc DEUS Ps. 28. vocatur *dilectus, quemadmodum filius unicornium*, quia, ut unicornis, quæ habet cornu infra oculos, videt, quò tendat per cornu immittæ afflictionis, non autem, sicut taurus habens cornua supra oculos cæco modo percutit. Atque hæc causa est, cur omnes tribulationes considerandæ & accipiendæ sint, ut Pædagogus, ut virga, ut ignis respectu auri, ut medicina, ut instrumentum chirurgi, &c. Tertium est, quòd DEUS etiam robur & vires tribuat ad ferendas tribulationes, nam, ut S. Paulus ait 1. ad Corinth. 10. *Fidelis DEVS, qui non patietur vos tentari supra id, quod potestis.* Et per Psalmistam ipse dicit: *Cum ipso sum in tribulatione; eripiam eum, & glorificabo eum,* Ps. 90. Idem expertum esse S. Paulus 2. ad Corinth. 12. testatur, dicens: *Propter quod placeo mihi in infirmitatibus, in contumelijs, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustijs pro Christo; cum enim infirmor, tunc potens sum.* Imò etiam solatur peculiari modo, uti iterum expertus est S. Paulus, qui de seipso 2. ad Corinth. c. 11. ait: *Repletus sum consolatione super abundo gaudio in omni tribulatione nostra.* Et S. David Ps. 93. *Secundum multitudinem dolorum in corde meo consolationes tuæ letificaverunt animam meam.* Experti etiam tres Pueri in fornace Babylonica, qui senserunt ventum quasi roris flantem. Nimirum ad medicorum morem post amaram medicinam mox, ut minus amarities sentiantur, saccarum porrigit consolationum. Hinc quædam Virgo cuidam percontanti, quomodo ad perfectionem pervenisset, respondit: *Omniem ad veritatem æquamini-*
struēt. 111.

ter de manu DEI suscepti, & quisquis me aliquã injuriã, molestiãve affecit, huic ego speciale beneficium rependere curavi, quod minimè fecissem, nisi ab eo læsa fuisset. Nulli enim DEO gravamina mea quæsta sum; unde è vestigio consolationem, corroborationemque ab eo accepi.

II. Revocet tribulatio in memoriam, quod Dominus quondam ad S. Catharinam Senensem dixit: ut Blofius c. 3. Monil. Spir. refert. *Volo te nõsse, quòd omnes pœna, quibus homines in mundo affliguntur, in voluntate consistunt; quia si voluntas esset ordinata & concors cum voluntate mea, careret quodammodo pœnã. Quamvis enim is, qui hac sancta ordinata voluntate praditus est, sentiat laborem ac dolorem, quidquid tamen amore mei patitur, quasi sine pœna portat, libentissime enim illud sustinet, considerans & sciens esse meam voluntatem ac permissionem, ut patiatur.* In confirmationem hujus doctrinæ narrare poterit notam illã historiam ex Taulero de mendicaco, qui Theologo bonum diem & fortunatum precanti alloquitur, se bonos semper fortunatosque dies habuisse, atque in tantis etiam miserijs lætissimum vixisse, eò quòd nihil aliud quàm quòd DEUS ordinavit, voluerit; hoc autem optimum sibi esse certò persuaserit.

III. Ostendat, tribulationes esse signum filiorum DEI & prædestinationis. Id colligitur 1. ex S. Paulo ad Hebræos c. 12. dicente: *Fili mi, noli negligere disciplinam patris, neque fatigeris, dum ab eo argueris. Quem enim diligit Dominus, castigat, flagellat autem omnem filium, quem recipit.* 2. Ex testimonio S. Raphaëlis Tob. 12. *Quia acceptus fueras DEO, necesse fuit, ut tentatio probaret te.* 3. Ex praxi amantium, qui comprimunt fortiter manus. Sic DEUS Apoc. 3. ait: *Ego quos amo, arguo & castigo.* 4. Ex revelatione DEI, quã quondam revelavit S. Gertrudi, quòd, quando Dominus nihil inveniens in homine, propter quod placita dignatione ipsum adesse deceat, tribulationes vel molestias tam corporales, quam spirituales eidem immittat, ut inde habeat opportunitatem manendi cum illo, quia S. Scriptura dicit: *Iuxta est Dominus his, qui tribulato sunt corde.* Alio tempore eadem Virgo intulit, Blofio teste in consolat. Puffill. quòd, quemadmodum annulus est signum desponsationis, ita adversitas humiliorum propter DEUM tolerata, sit verissimum signum divinæ electionis.

tionis, & quasi desponsatio Animæ cum DEO in tantum, ut gravatus quisque confidenter dicere possit: Annulo suo subarrahavit me Dominus meus JESUS CHRISTUS. Quod si inter ipsa adversa potest dono DEI etiam laudare DEVM, & ei ex animo gratias agere, jam tanquam Sponsa amabilis coronam obtinet à Domino; quia gratitudo animi in adversis est ornatissima atque pretiosissima corona animæ. 5. Ex testimonio DEI, quo S. Francisco dixit, infirmitatem, quam tum patiebatur, esse arrham thesauri cælestis, qui ipsi olim offerendus esset; uti in Spec. Exempl. V. cæl. gloria ex. 8. refertur. 6. Ex Omnium SS. Exemplo, de quibus S. Ecclesia canit: Omnes Sancti quanta passi sunt tormenta, ut securi pervenirent ad palmam Martyrij. Certè quò sanctiores fuere, tantò magis tribulationibus vexati sunt. 7. Ex figuris variis; nam Electi DEI sunt lapides, qui superædificandi suo tempore super lapidem angularem Christum crescent in templum DEI, ergo in hac vita poliri malleo tribulationis debent. Illi sunt triticum suo tempore in horreum Domini congregandum, ergo prius flagellari & excuti debent. Illi sunt uvæ ex Christo tanquam vera vite prognatæ, ergo oportet torculari eos subicere, ut gratissimum virtutis succum porrigant. Illi sunt holocaustum & victima DEO gratissima, ergo per ignem tribulationis immolari debent. Item tribulatio est aurea virgæ Assueri similis, quæ signum clementiæ & gratiæ apud Regem obtentæ erat. Item est similis funiculo rubro, quem milites Josue Rahab meretrici dederant, ut eum appendens ante fenestram ab interitu servaretur. Josue c. 2. Tandem est similis signo Tau, per quod olim. Ezech. c. 9. notati ab exitio servabantur.

IV. Præcipuè hortetur afflictum, ut Christi Exemplum & SS. Passionem ob oculos ponat sibi; hinc enim mirum robur & solatium oriri, colligitur 1. Ex ipsa Christi revelatione; cum enim quædam persona vehementer afflictæ esset, hanc audivit vocem; surge, & cogita vulnera mea. Fecit & mox se consolatam invenit, uti in Fasciculo Myrrhæ P. Caff. refertur. Alius, qui à Religione ad sæculum reverti volebat, à Christo his vocibus in proposito confirmatus est: Omne asperum intinge in latus meum, & erit tibi dulce. ibid. Unde S. Catharina Senensis dicebat, tribulationem esse duro

pani similem, qui, ut facile per patientiam concoqui possit SS. Christi Sanguinem intingendus sit. 2. Colligitur ex testimonio S. Pauli ad Hebr. c. 12. dum ait: *Per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in Anticrem fidei & Consummatorem IESVM.* Recogitate eum, qui *lalem sustinuit à peccatoribus adversum semetipsum contradictionem, ut non fatigemini animis vestris deficientes.* 3. Colligitur ex testimonio SS. PP. nam S. Gregorius in Epist. ait: *nihil est adeò grave, quod non aquanimiter toleretur, si Christi passio ad memoriam revocetur.* S. Augustinus l. 32. ad FF. in eadem. ait: *In omnibus adversitatibus meis non inveni tam efficacax remedium, quàm vulnera Christi; in illis dormio securus, & requiesco intrepidus. Christus mortuus est pro nobis, nihil tam ad mortem amarum, quod morte Christi non sanetur.* S. Bernardus ait: *Voluit Christus oculos in sua sustelli vulnera, ut exemplo suo reddat ad tolerandum fortiores. Non enim sensit sua vulnera miles, qui sui Ducis vulnera intuetur.* 4. Colligitur et figuris; nam sicut Exod. 15. lignum in aquas missum eas dulces fecit. Et sicut 4. Reg. 4. farina in ollam missa amaritiam sustulit, ita Crux & Passio Christi aquas tribulationum dulces facit. Et sicut serpentis aspectus ænei in deserto sanavit ictus serpentum; ita Christi passio consideratio vulnera animarum Num. 21. c. 5. Colligitur ex uatura Societatis, si enim Societas hominis leviores facit miseras, quantò magis afflictio solatium erit DEVM habere in Passione socium? 6. Ex aequitate: non enim est major servus domino, neque discipulus supra magistrum, neque membrum pedis melius est capite: si ergo Christum oportuit pati, & intrare in gloriam suam, quantò magis membra, discipuli & servi ejus per hanc viam ad cælum tendere debebunt? Urias admonitus à Davide, ut in domum propriam iret, & quiesceret, respondit: *Arca DEI & Israël & Iuda habitant in Taphilionibus, & Dominus meus Iacob & servi Domini mei super faciem terra manent, & ego ingrediar domum meam, ut comedam, & bibam, & dormiam cum uxore mea? Per salutem tuam, & per salutem anima tua non faciam rem hanc.* 2. Reg. 11. An non multò magis Christus, nus simili modo se alloquatur? Dominus meus in toto corpore passus est talia ac tanta; & ego hanc parvam tribulationem non suscipiam? Et ego quidem justè, ipse verò quidè

cit? Ille totum Calicem in sanitatem meam exhaustit, & ego in ejus honorem vel gustare illum recusabo? 7. Ex experientia colligitur hujus medij efficacia. S. Elzearius Comes, cum uxor illius patientiam miraretur, respondit illi: Novem me interdum sentire aliquam in animo adversus infestantes me indignationem, sed illicò me converto ad cogitandas injurias Christo illatas, dicòque mihi ipsi eum imitari cupiens: Etiam si famuli tui barbam tuam convellerent, & colaphos tibi impingerent, nihil totum hoc esset præ illis, quæ Dominus tuus & plura & majora perpeffus est, certòque habeas conjux mea, me nunquam cessare à commemorandis injuriis Salvatoris mei, donec animus planè sit tranquillus. Surtius 27. Sept. 8. Colligitur ex simili: sicut enim amara pilula, dum hostiâ involvuntur, faciliùs sumuntur; ita & tribulationes, si eas memoriâ Passionis Christi velut hostiâ involvamus. Sicut etiam Erinaceus in foraminibus petrae refugium quærit; ita anima Christiani in SS. vulneribus quærere deberet.

V. Hortetur, ut sæpe ad præmia tribulationibus promissa animum afflicto convertat, revocetque in memoriam illud S. Pauli ad Rom. c. 8. *Non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.* Si ergo urinatores in aquas se promptè conjiciunt, & gladiatores verbera contempnunt, & milites pericula alacri animo subeunt, bajuli onera læti portant, ut vilem mercedem & præmium consequantur; si Jacobo Patriarchæ videbantur dies pauci præ amoris multitudine erga Rachelem; quidni multò magis Christianus omnes adversitates libenter sustineat amore & spe tanti præmij, quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis descendit? sic Christus proposito sibi gaudio sustinuit Crucem; sic S. Stephanus intendens in cælum, vidit cælos apertos: sic Christus Apostolos excitavit: *Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis.* Math. 5. Sic S. Franciscum in gravi dolore oculorum manavit, dum dixit: Francisce, si tota terra esset aurum, & mare ac flumina & fontes essent balsamum, & omnes montes, collesque ac lapides essent gemmæ, & tibi alius thesaurus longè his pretiosior daretur pro infirmitate, an non gauderes? Ecce hic thesaurus est vitæ æternæ, quem tibi reposui: & ex nunc

cognitionem sui & inferni præmiferat. Præmittat & hos duos prodromos afflictus ad omnes tribulationes, & omnes perquam leves efficiet.

VIII. Demonstret frustraneum esse mœrorem ad malum leniendum. nam ut eleganter S. Chrysostronus ait homil. ad populum: *Tristitia ob id nobis data est, non ut in morte aut alia re doleamus, sed ut doleamus peccatum quasi morbi illius remedium; sicut ergo remedium lippitudinis illam tollit, non alios morbos; sic tristitia peccatum tollit, non alias agritudines; v. g. pecuniã quis multatus est, doluit, non emendavit; filium amisit, doluit, non resuscitavit mortuũ; contumeliis affectus est, doluit, nõ revocavit contumeliam; infirmatur, dolet, morbũ non aufert, sed auget; sed peccat quis, tristatus est, peccata deleuit; ergo tristitia tantum facta est propter peccatum, à quo nata est, ideo ut tinea ipsum corrodit, & absomit.* Imò non tantum frustraneum esse mœrorem ad malum pellendum, sed etiam illud gravius efficere, clarissimè docet S. Augustinus l. de pact. c. 2. dum ait: *Impatientes, dum mala pati nolunt, non efficiunt, ut à malis eruantur, sed ut mala graviora patiantur. Patientes autem, qui mala malunt non committendo ferre, quam non ferendo committere, & leviora faciunt, qua per patientiam patiuntur, & peiora evadunt, quibus per impatientiam mergerentur.* Porro ut tristitiam hanc tantò facilius fuget, jubeat afflictum sic discurrere: vel malum est futurum, vel præteritum, vel præsens: si futurum, cur miser es ante tempus? si præteritum, cur doles, quod infectum facere non potes? si præsens, ergo id solùm curandum est, ut media, quæ leviozem faciant mali tolerantiam, procures; inter hæc autem potissimum est, si propter DEVM patienter id feras; sic enim 1. DEVS citiùs auferet malum, sicut Pater citiùs cessat à verberibus, si Filium sese subicere & agnoscere culpam advertat. 2. Spes præmij, & honor inde resultans roborabit. 3. Societas Christi animos addet &c.

IX. Suadeat, ut consilium illud S. Bernardi sequatur: *Si insurgant venti tentationum, si incurras scopulos tribulationum, respice stellam, voca MARIAM; In periculis, in angustiis, in rebus dubiis MARIAM invoca, MARIAM cogita, non recedat ab ore, non discedat à corde.* Hom. 2. in Missus est.

X. Ex quibus omnibus hæcenus allatis motivis unicuique & præ cæteris efficax erueri potest, ut scilicet hortetur tribulatum, ut omnia adversa, quæ ipsi evenire possunt, sibi imaginetur imaginibus illis similia, quæ ob varias plicas dupliciter Personam repræsentant, & si quidem à dextris aspiciantur, Christi imaginem exhibent, & ad affectum amoris ac reverentiæ excitant, animûmque gaudio spirituali replent: si verò à sinistris cernantur, Demonis turpissimam formam obijciunt, atque ad odium, & indignationem movent, amaritudinèque complent; sic enim revera etiam adversitates, si à sinistra parte, id est, secundum id duntaxat, quod cruciat, & affligit, considerentur, impatientiæ & pusillanimitatis affectum concitant; secus verò si à dextris, id est, secundum utilitatem variam, quam afferunt, spectentur, sic enim desiderium, amorem, gaudium ingenerant. Id quod Concionator quidam approposito discursu confirmabat, dum in die Parasceves sic suos Auditores alloquebatur: Scitis, Auditores, in atrio quodam varias hodie cruces ligneas, graviore & leviores, majores & minores, diversis scilicet Personis accommodatas expositas esse. Quid si ego nunc vos omnes invitarem, ut mecum ad atrium illud iretis, & crucem aliquam mecum tolleretis, & per urbem ad certum templum portaretis, quàm paucos putatis futuros, qui me secuturi essent, & quàm exigua alacritate? Quod si autem mox subjungerem: Verumtamen sciendum est vobis, unam ex istis crucibus intus totaliter excavatam, & aureis nummis refertam esse, quam qui primus ex vobis deprehenderit, atque humeris suis in domum suam portaverit, is omne illud aurum in ea inclusum pro præmio accipiet; an non hoc audito omnes è templo excurreritis, & magna cum aviditate in atrio illo unam crucem post alteram libraretis, & gravissimam eligeretis, lætisque in humeros susciperetis, & si quidem illa gravaret, vos ipsos his vel similibus verbis solaremini: Animæquior esto, tolera modicum & brevem dolorem, brevi in domo eris, & ibi fructus longævus ex auro obtento referendus omnem hanc molestiam abunde compensabit. Cur, quæso, nunc tam hilares gravissimam crucem eligeretis, quam tamen prius aut omnino non, aut cum tristitia portavissetis? nimirum quia prius solam crucis gravitatem, postea verò aurum & lucrum intus inclusum considerassetis.

Ac ergo in vestris etiam tribulationibus non id, quod brevi tempore cruciat, sed quod æternum deiecit, spectate, & cum S. Paulo dicetis: *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra*, 2. Cor. II.

§. III.

Quomodo pauperes sint consolandi.

HI gemina præcipue consolatione indigent, quia duplici plerumque afflictione & tristitia cruciantur, quarum prima oritur ex ipsa Status sui vilitate & abiectione; pro qua lenienda sic eos consoletur Operarius. & 1. proponat illis exemplum Christi, qui, ut S. Paulus 2. ad Corinth. c. 8. ait: *Propter vos egenus factus est, cum esset dives*; si ergo solatium est miseris socios habere, quantum erit solatium pauperi, paupertatis socium habere ipsum DEUM? 2. Revocet illis in memoriam, quot millia sapientissimorum virorum & sanctissimorum sponte amplexi sint paupertatem, ut essent similiore filio DEI; quidni ergo & ipsi gaudeant, ultro à DEO oblatam hanc gratiam, quam alij per magnas difficultates & certamina quæsierunt? 3. Jubeat meminisse, vitam nostram similem esse Comœdiæ; ut ergo Actor libenter per diem personam mendici vel rustici gerit, si speret, se Regi aulicisque per eam magis placiturum, & majus præmium obtenturum; ita & ipsi libenter vilem suam personam per unicum vitæ diem sustineant, ut DEO, Cœlitibusque magis placeant, & merita sua multiplicent. 4. Ostendat talem & tantum esse quemlibet hominum, qualis & quantus est apud DEUM, atque adeò illum esse in hac vita digniorem, qui sanctior est; hanc ergo dignitatem obtinere cum in ipsorum sit potestate, cur doleant, se falsa gloria, honoribusque carere? 5. Demonstret, quòd DEUS divitias illis non dederit, specialis favoris loco habendum; indicium enim est, DEUM hinc velle curam eorum habere, atque eos in altera vita ditare regno illo, quod pauperibus promisit; etiam ipsos in hac vita à curis, quas divitiæ afferunt, liberos esse, & annos suos in vera pace transigere. Ad quem finem proderit narrare historiam de Fabro illo ferrario, quem cum Vicinus dives toto die cantantem audisset, quondam marsupium pecuniâ plenum in officinam